

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 25. svibnja 2022.
(OR. fr, en)

9242/22

LIMITE

EDUC 155
ENV 446
CLIMA 215
SOC 273
SUSTDEV 97
JEUN 52
RECH 254

Međuinstitucijski predmet:
2022/0004(NLE)

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet: Prijedlog preporuke Vijeća o učenju za okolišnu održivost
– *donošenje*

---

1. Odbor za obrazovanje razmotrio je navedeni prijedlog preporuke Vijeća na nekoliko sastanaka. S tekstom su sada suglasne sve delegacije.
2. Odbor stalnih predstavnika stoga se poziva da potvrdi dogovor Odbora za obrazovanje o tekstu navedenom u Prilogu i podnese taj tekst Vijeću radi donošenja i kasnije objave u *Službenom listu Europske unije*.

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 165. i 166.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

1. Iako su mnoge države članice diljem Unije ostvarile dobar napredak u provedbi politika i programa učenja za potporu zelenoj tranziciji i promicanje učenja za održivi razvoj, potrebno je nastaviti ulagati i pojačati napore u tom području. Trebalo bi dodatno poticati i podupirati politike i prakse za tu vrstu učenja. Neophodno je prepoznati potrebu za međupovezanim učenjem koje obuhvaća okolišni, gospodarski i socijalni stup održivog razvoja, uz poseban naglasak na okolišnom stupu.

2. U europskom zelenom planu¹, Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.², strategiji Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) o obrazovanju za održivi razvoj do 2030. i povezanom radu Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE)³ naglašava se ključna uloga škola, visokih učilišta i drugih ustanova za obrazovanje i osposobljavanje u angažmanu s polaznicima obrazovanja i osposobljavanja, roditeljima, nastavnim osobljem⁴ i širom zajednicom u pogledu promjena koje su potrebne za uspješnu, pravednu i uključivu zelenu tranziciju. Vijeće je u svojim zaključcima pod naslovom „Bioraznolikost – potreba za hitnim djelovanjem”⁵ naglasilo da je ulaganje u obrazovanje, među ostalim područjima, ključno za prikupljanje najboljih podataka i pronalaženje najboljih rješenja u tom pogledu. U strategiji EU-a za mlade održiva zelena Europa jedan je od utvrđenih ciljeva te se poziva na to da svi mladi budu aktivni i obrazovani u pogledu okoliša.
3. Učenjem za zelenu tranziciju i održivi razvoj polaznici obrazovanja i osposobljavanja svih dobnih skupina podupiru se u stjecanju znanja, vještina i stavova koji su im potrebni kako bi mogli živjeti na održiviji način, u mijenjanju obrazaca potrošnje i proizvodnje, u prihvaćanju zdravijeg načina života te, pojedinačno i zajednički, u doprinosu održivijem gospodarstvu i društvu. Njime se doprinosi i razvoju vještina i kompetencija koje su sve potrebnije na tržištu rada. Tim se učenjem promiče razumijevanje međupovezanih globalnih izazova s kojima se suočavamo, uključujući klimatsku krizu, uništavanje okoliša i gubitak bioraznolikosti, a svi oni imaju okolišnu, socijalnu, gospodarsku i kulturnu dimenziju.

---

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2020) 380 final.

³ Uključujući novi okvir za provedbu UNECE-ove Strategije za obrazovanje za održivi razvoj od 2021. do 2030.

⁴ Za potrebe ove Preporuke pojam „nastavno osoblje” uključuje učitelje i nastavnike, voditelje osposobljavanja, osobe koje rade s mladima, edukatore učitelja i nastavnika i sve stručne osobe u formalnom, neformalnom i informalnom obrazovanju.

⁵ 12210/20.

U okviru ciljeva održivog razvoja UN-a, posebice podcilja 4.7., poziva se da do 2030. svi polaznici obrazovanja i osposobljavanja steknu znanja i vještine koji su potrebni za promicanje održivog razvoja, među ostalim putem obrazovanja o održivom razvoju i održivom načinu života, ljudskim pravima, rodnoj ravnopravnosti, promicanju kulture mira i nenasilja, globalnom građanstvu te uvažavanju kulturne raznolikosti i doprinosa kulture održivom razvoju⁶.

U Komunikaciji o europskom prostoru obrazovanja⁷, europskom stupu socijalnih prava⁸, strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.)⁹ i Komunikaciji o novom EIP-u za istraživanje i inovacije¹⁰ poziva se da politike i ulaganja u području obrazovanja i osposobljavanja budu usmjereni na uključivu zelenu i digitalnu tranziciju za buduću otpornost i blagostanje.

Ključnim kompetencijama, kako su utvrđene u Europskom referentnom okviru ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje¹¹, nastoji se ljude u cijeloj Europi poduprijeti u stjecanju znanja, vještina i stavova koji su u doba brzih i korjenitih promjena potrebni za osobno ispunjenje i razvoj, zapošljivost, socijalnu uključenost, održiv način života, uspješan život u miroljubivim društvima, zdrav način života i aktivno građanstvo.

U Programu vještina za Europu¹² najavljena je potpora razvoju osnovnog skupa zelenih vještina za tržište rada s ciljem stvaranja generacije stručnjaka koji su osviješteni o okolišu te zelenih gospodarskih subjekata uključivanjem okolišnih i klimatskih pitanja u opće obrazovanje, visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te istraživanje. Kako bi Europa poduprla zelenu tranziciju i bila svjetski predvodnik u održivim tehnologijama, potrebni su joj visokokvalificirani stručnjaci.

---

⁶ UNESCO, *Education for sustainable development: a roadmap* (Plan za obrazovanje za održivi razvoj), 2020.

⁷ COM(2020) 625 final.

⁸ SL C 428, 13.12.2017., str. 10.

⁹ SL C 66, 26.2.2021., str. 1.

¹⁰ COM(2020) 628 final.

¹¹ Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje, SL C 189, 4.6.2018., str. 1.

¹² COM(2020) 274 final.

U Preporuci Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost¹³ i Deklaraciji iz Osnabrücka prepoznaje se ključna uloga sektora strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u digitalnoj i zelenoj tranziciji.

U europskom klimatskom paktu pojedinci, zajednice i organizacije pozivaju se na sudjelovanje u djelovanju u području klime i izgradnji zelenije Europe tako što im se pružaju mogućnosti da se upoznaju s problemom klimatskih promjena, da razvijaju i primjenjuju rješenja i povežu se s drugima kako bi se povećao učinak tih rješenja. Cilj je koalicije „Obrazovanje za klimu” stvoriti zajednicu koju predvode učenici i učitelji i nastavnici, zajedno sa svojim školama i mrežama, te drugi dionici u području obrazovanja, omogućiti učenje iz što šireg raspona relevantnih iskustava i prevladati rascjepkanost među sektorima, domenama i ljudima koji čine svijet obrazovanja.

U Akcijskom planu za digitalno obrazovanje¹⁴ iznosi se vizija za visokokvalitetno, uključivo i pristupačno europsko digitalno obrazovanje i osposobljavanje te naglašava važnost digitalnih tehnologija kao važnih čimbenika zelene tranzicije koje istodobno olakšavaju prelazak na održiv razvoj i uporabu digitalnih proizvoda.

Novi europski Bauhaus dodaje kulturnu i kreativnu dimenziju europskom zelenom planu i njime se nastoji pokazati kako održive inovacije nude opipljive i pozitivne promjene u našem svakodnevnom životu, među ostalim u školskim zgradama i drugim okruženjima za učenje.

---

¹³ SL C 417, 2.12.2020., str. 1.

¹⁴ COM(2020) 624 final.

U okviru svojeg programa za obrazovanje za održivi razvoj UNESCO radi na tome da obrazovanje i osposobljavanje postanu važniji i vidljiviji dio međunarodnog odgovora na klimatsku krizu te da se ostvare svi ciljevi održivog razvoja, posebice podcilj 4.7. o obrazovanju za održivi razvoj. Stranke Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime i Pariškog sporazuma nastoje promicati pitanja u vezi s klimatskim promjenama i surađivati na tim pitanjima u kontekstu održivog razvoja u svim njegovim dimenzijama, a osobito u području obrazovanja, osposobljavanja, podizanja javne svijesti, sudjelovanja javnosti i javnog pristupa informacijama.

Svijest mladih o pitanjima održivog razvoja, osobito onima koja se odnose na okoliš i klimu, sve je veća, a njihova želja da se u njih uključe sve izraženija. Rezultati istraživanja Eurobarometra objavljenog u svibnju 2022. pokazuju da mladi u EU-u smatraju da su „zaštita okoliša i borba protiv klimatskih promjena” jedan od ključnih prioriteta koji bi trebali biti u središtu Europske godine mladih (2022.). Već je iz podataka OECD-a¹⁵ iz 2018. vidljivo da su 15-godišnjaci vrlo osviješteni o klimatskim promjenama i okolišnoj krizi te o potrebi za rješavanjem tih problema. Međutim, ti isti podaci OECD-a pokazuju da mnogo manje učenika ima osjećaj da svojim djelovanjem može nešto uistinu promijeniti. Razmjeri klimatske i okolišne krize mogu dovesti do toga da se polaznici obrazovanja i osposobljavanja osjećaju opterećeno i nemoćno, što mogu dodatno pogoršati netočne informacije i dezinformacije.

Od velike je važnosti da sustavi obrazovanja i osposobljavanja i ustanove za obrazovanje i osposobljavanje odgovore na sve izraženiju zabrinutost mladih zbog klimatske krize i krize bioraznolikosti te uključe mlade u stvaranje rješenja povezanih s učenjem za zelenu tranziciju i održivi razvoj te u poduzimanje djelovanja za održivu budućnost. Europska godina mladih 2022. ima važnu ulogu u daljnjem poticanju angažmana mladih.

---

¹⁵ OECD (2020.), *Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World?* (Jesu li učenici spremni napredovati u međusobno povezanom svijetu?), PISA 2018., Svezak VI.

Pandemija bolesti COVID-19 istaknula je našu blisku povezanost s prirodom te je sustave obrazovanja i osposobljavanja ponovno stavila u prvi plan. Stekli smo iskustvo o novim mogućnostima za obrazovanje i osposobljavanje, uključujući pristupe kombiniranog učenja u različitim okružjima (među ostalim putem interneta), sudjelovanje i samostalnost polaznika obrazovanja i osposobljavanja te veze između formalnog obrazovanja i šire zajednice. Pandemija je povećala i već dugo prisutnu zabrinutost za fizičku, mentalnu i emocionalnu dobrobit djece, mladih i odraslih.

Pojedinačni centri za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, škole, visoka učilišta, istraživačke organizacije, pružatelji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i lokalne zajednice sve aktivnije djeluju u području klimatske krize i krize bioraznolikosti. Međutim, održivost još nije sustavna značajka obrazovanja i osposobljavanja u EU-u.

U mnogim su zemljama učenje za održivost i jednako ostvarivi koncepti, kao što su obrazovanje za održivi razvoj i obrazovanje u području globalnog građanstva, uključeni u politike, strategije i kurikulume. Međutim, nastavnom osoblju potrebni su dodatna ciljana potpora, stručno znanje i prilike za osposobljavanje kako bi u svoje prakse poučavanja i osposobljavanja uključilo načela zelene tranzicije i održivog razvoja. Nastavno osoblje često se osjeća nedovoljno osposobljenim kako bi se nosilo s anksioznošću i pesimizmom povezanima s klimatskom krizom i kako bi pomoglo polaznicima obrazovanja i osposobljavanja da se na pozitivan način uključe u pitanja u području klime i okoliša.

Pristupi na razini cijele ustanove, u kojima je održivost sastavni dio svih područja aktivnosti, nisu uvijek dovoljno rašireni. Takvi pristupi mogu uključivati poučavanje i učenje, upravljanje, istraživanje i inovacije, infrastrukturu, objekte i djelovanja, a trebali bi biti usmjereni na polaznike obrazovanja i osposobljavanja, osoblje, roditelje te lokalne i šire zajednice.

Potrebno je dodatno istražiti potencijale i mogućnosti za nadopunjavanje i jačanje drugih programa za obrazovanje i osposobljavanje. Poučavanjem i učenjem za zelenu tranziciju i održivi razvoj mogu se u potpunosti podupirati politike i programi za zdravlje, dobrobit i uključenost, aktivno i globalno građanstvo, solidarnost, učenje usmjereno na učenika, istraživanje i inovacije te digitalnu transformaciju, uključujući umjetnu inteligenciju¹⁶.

Sustavnim uključivanjem dimenzije obrazovanja i osposobljavanja u druge politike povezane sa zelenom tranzicijom i održivim razvojem u cjeloživotnoj perspektivi može se poduprijeti provedba tih politika. Time se ujedno mogu povezati različiti sektori društva i gospodarstva te učinkovito uvesti održivost u obrazovanje i osposobljavanje.

Ovom se Preporukom u potpunosti poštuju načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. U njoj se prepoznaje da se razina autonomije ustanova za obrazovanje i osposobljavanje uvelike razlikuje među državama članicama. U nekim državama članicama ustanove za obrazovanje i osposobljavanje, ustanove za obrazovanje učitelja i nastavnika te sami nastavnici i voditelji osposobljavanja uživaju visok stupanj autonomije. Preporuka će se provoditi u skladu s nacionalnim okolnostima i u suradnji s državama članicama,

---

¹⁶ Međunarodni istraživački centar o umjetnoj inteligenciji (IRCAI), pod pokroviteljstvom UNESCO-a, prvi je globalni centar koji se u svojim aktivnostima bavi umjetnom inteligencijom, obrazovanjem i održivim razvojem.

PREPORUČUJE DA DRŽAVE ČLANICE, uz puno poštovanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti i uvažavajući različite stupnjeve autonomije ustanova za obrazovanje i osposobljavanje u skladu s nacionalnim okolnostima,

1. ulažu veće i intenzivnije napore u to da sustave obrazovanja i osposobljavanja podupru u poduzimanju djelovanja za zelenu tranziciju i održivi razvoj kako bi polaznici obrazovanja i osposobljavanja svih dobnih skupina i iz svih sredina imali pristup visokokvalitetnom, pravednom i uključivom obrazovanju i osposobljavanju u području održivosti, klimatskih promjena, zaštite okoliša i bioraznolikosti, uz posvećivanje odgovarajuće pozornosti okolišnim, društvenim i gospodarskim aspektima;
2. kao jedno od prioriteta područja u politikama i programima obrazovanja i osposobljavanja utvrde učenje za zelenu tranziciju i održivi razvoj kako bi se podupro taj sektor i omogućilo da se njime doprinese održivoj budućnosti, uključenoj u holističko poimanje obrazovanja. Provedu i dodatno razviju sveobuhvatne i suradničke pristupe poučavanju i učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj koji uključuju sve relevantne strane u sustavu obrazovanja i osposobljavanja te dionike iz drugih relevantnih sektora;
3. pruže niz mogućnosti učenja u formalnim, neformalnim i informalnim okružjima kako bi se pojedinci svih dobnih skupina mogli pripremiti za zelenu tranziciju i aktivno joj doprinijeti te poduzeti djelovanja za okolišno prihvatljivo, održivo, kružno i klimatski neutralno gospodarstvo te pravedna, uključiva i miroljubiva društva;
4. razmotre sljedeće mjere na razini sustava:

usklađivanje, u bliskoj suradnji s relevantnim dionicima, strategija i planova u području obrazovanja i osposobljavanja sa zelenom tranzicijom i održivim razvojem, uključujući strategije i planove koji se odnose na kurikulume i vrednovanje te inicijalno osposobljavanje i trajno stručno usavršavanje nastavnog osoblja. Potporu provedbi nacionalnih i drugih strategija i politika, uključujući one koje se odnose na povezane koncepte kao što je obrazovanje za održivi razvoj, putem mehanizama za praćenje i nadzor,

- a) prema potrebi, ulaganje u zelenu i održivu opremu, resurse i infrastrukturu (zgrade, tereni i tehnologija) za učenje, socijalizaciju i rekreaciju te pružanje osposobljavanja u vezi s njima kako bi se osigurala zdrava, sigurna, uključiva, kreativna i otporna okruženja za učenje,
- b) podizanje svijesti o koristima i mogućnostima učenja za zelenu tranziciju i održivi razvoj te pružanje potpore ustanovama za formalno i neformalno obrazovanje i osposobljavanje, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje, kako bi pitanja u području klimatskih promjena, zaštite okoliša, bioraznolikosti i održivosti postala relevantna za svakodnevni život polaznika obrazovanja i osposobljavanja te kako bi se potaknula kultura održivosti,
- c) razvoj znanja, vještina i stavova polaznika obrazovanja i osposobljavanja svih dobnih skupina s pomoću kojih će moći živjeti na održiviji način, promicati održive obrasce potrošnje i proizvodnje, prihvatiti zdravije i okolišno osvještene načine života te pojedinačno i zajednički doprinijeti transformaciji naših društava,
- d) podupiranje i poboljšanje poučavanja i učenja za zelenu tranziciju i održivi razvoj osiguravanjem infrastrukture, digitalnih alata i resursa te podupiranjem digitalnih vještina nastavnog osoblja,

- e) smisleno i koordinirano uključivanje svih kategorija polaznika obrazovanja i osposobljavanja u predlaganje i zajedničko stvaranje pristupa o tome što, kako i gdje učiti o zelenoj tranziciji i održivom razvoju te za zelenu tranziciju i održivi razvoj. Poticanje ravnomjerne rodne zastupljenosti polaznika obrazovanja i osposobljavanja iz svih sredina, među ostalim onih s manje mogućnosti. Osnaživanje svih polaznika obrazovanja i osposobljavanja da se angažiraju i sudjeluju u donošenju odluka na razini svoje ustanove te lokalnih i širih zajednica,
- f) izrađivanje i podupiranje programâ i okvirâ kurikulumâ, u bliskoj suradnji s relevantnim dionicima, čime se polaznicima obrazovanja i osposobljavanja omogućuju vrijeme i prostor da od rane dobi razvijaju kompetencije za održivost¹⁷. Međugeneracijsko učenje i lokalni primjeri, problemi i odgovori mogu povećati relevantnost kurikulumâ za polaznike obrazovanja i osposobljavanja, tako da se pokaže da su klimatske promjene, bioraznolikost, zaštita okoliša i održivost lokalna pitanja i da je u vezi s njima moguće djelovati,
- g) podupiranje suradnje i umrežavanja u području održivosti, zaštite okoliša i bioraznolikosti, koji uključuju, primjerice, lokalne vlasti, rad s mladima i organizacije mladih, centre za obrazovanje i osposobljavanje u području okoliša, centre za globalno učenje, šume, parkove, poljoprivredna gospodarstva, muzeje, knjižnice, nevladine organizacije, istraživanja, organizacije potrošača i poduzeća, čime se jačaju veze između formalnog, neformalnog i informalnog učenja,
- h) podupiranje širenja dobrih praksi i pedagoških istraživanja o poučavanju i učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj na svim razinama i u svim vrstama obrazovanja i osposobljavanja;

---

¹⁷ Koncept „kompetencija za održivost”, kako je opisan u europskom okviru kompetencija za održivost pod nazivom GreenComp, obuhvaća znanja, vještine i stavove koji su polaznicima obrazovanja i osposobljavanja svih dobnih skupina potrebni za održiv život, rad i djelovanje (uključujući kritičko mišljenje, sustavno razmišljanje i povezanost s prirodom). „Zelene vještine” odnose se na stručne vještine koje su u svim sektorima i na svim razinama na tržištu rada potrebne za zelenu tranziciju, što uključuje otvaranje novih zelenih radnih mjesta.

5. dodatno podupru polaznike obrazovanja i osposobljavanja razmatranjem sljedećih mjera:

pružanja prilika polaznicima obrazovanja i osposobljavanja, počevši od predškolske dobi, da se povežu s prirodnim svijetom i njegovom bioraznolikošću te da ga razumiju i cijene, da steknu osjećaj znatiželje i zanimanja te da nauče pojedinačno i zajednički djelovati za održivost,

- a) jačanja, među ostalim s pomoću financijske potpore, u skladu s nacionalnim programima financijske potpore, visokokvalitetnog cjeloživotnog učenja za zelenu tranziciju i održivi razvoj, što uključuje pripravnštva, naukovanje, volontiranje, izvannastavne aktivnosti, aktivnosti rada s mladima i druge oblike formalnog, neformalnog i informalnog učenja, kao i veze među njima. Poticanja i priznavanja aktivnosti i programâ građanskog angažmana u tom pogledu,
- b) olakšavanja metoda učenja i pristupa učenju koji su suradnički, iskustveni, praktično usmjereni i relevantni za lokalne kontekste i tradicije te kojima se podupiru interdisciplinarne i interkurikularne aktivnosti. To uključuje pružanje prilika polaznicima obrazovanja i osposobljavanja da na praktičan način promatraju prirodu i brinu o njoj, smanje potrošnju te popravljaju, ponovno upotrebljavaju i recikliraju predmete, čime im se pomaže da shvate važnost održivih načina života i kružnog gospodarstva,
- c) pružanja činjenično utemeljenih i dostupnih informacija o krizi povezanoj s klimom, okolišem i bioraznolikošću te njezinim uzrocima, kako je dogovoreno u okviru Aarhuške konvencije¹⁸,
- d) razvijanja vještina za rješavanje problema i suradničkih vještina, poticanja kritičkog mišljenja, vještina medijske pismenosti i sustavnog razmišljanja te podupiranja pozitivnog djelovanja, među ostalim volontiranja, kako bi se smanjili osjećaji straha i nemoći koje bi polaznici obrazovanja i osposobljavanja mogli iskusiti uslijed globalnih kriza te kako bi se tim osjećajima znali oduprijeti;

---

¹⁸ Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša.

6. dodatno podupru nastavno osoblje u olakšavanju učenja za zelenu tranziciju i održivi razvoj razmatranjem sljedećih mjera:
- a) prepoznavanja da sve nastavno osoblje, bez obzira na disciplinu ili sektor obrazovanja, ima ulogu u obrazovanju o održivosti i treba podržati polaznike obrazovanja i osposobljavanja u pripremi za zelenu tranziciju. Omogućivanja nastavnom osoblju da podigne svijest polaznika obrazovanja i osposobljavanja o ciljevima održivog razvoja. Uključivanja i podupiranja nastavnog osoblja te savjetovanja s njime u razvijanju kurikuluma i programâ te ostalih reformi obrazovanja koje su povezane sa zelenom tranzicijom i održivim razvojem, kao i u osmišljavanju odgovarajućeg stručnog usavršavanja,
  - b) podupiranja uključivanja zelene tranzicije i održivog razvoja u programe inicijalnog obrazovanja učitelja i nastavnika te voditelja osposobljavanja, programe trajnog stručnog usavršavanja te stručne standarde i okvire nastavničke struke kako bi se podržao razvoj kompetencija nastavnog osoblja povezanih s održivošću,
  - c) podupiranja programâ mentorstva i stručnog usavršavanja na razini ustanova. Podupiranja nastavnog osoblja u upotrebi digitalnih alata i tehnologija u radu kako bi se unaprijedili poučavanje i učenje za zelenu tranziciju i održivi razvoj,

- d) daljnjeg razvijanja i razmatranja prilika i poticaja za sudjelovanje nastavnog osoblja u programima stručnog usavršavanja povezanim s održivošću, primjerice tako da ih se uzima u obzir u kontekstu napredovanja u karijeri i tako da se za nastavno osoblje uvedu uloge kao što je uloga koordinatora za održivost,
- e) podupiranja nastavnog osoblja, među ostalim pružanjem potrebnog vremena i prostora, u usvajanju pedagoških pristupa kojima se poboljšavaju interdisciplinarno poučavanje i učenje za zelenu tranziciju i održivi razvoj te u razvijanju društveno-emocionalnih aspekata učenja kako bi svi polaznici obrazovanja i osposobljavanja postali pokretači promjena i naučili razmišljati i djelovati, pojedinačno i zajednički, lokalno i globalno, za održiviji svijet,

- f) poticanja i omogućivanja, prema potrebi, transformativnog i interdisciplinarnog poučavanja i učenja primjenom tradicionalnih i inovativnih pristupa učenju, što uključuje praktično učenje, pristup STEAM¹⁹, hakatone, učenje kroz društveno koristan rad i igrifikaciju,
- g) izrađivanja i stavljanja na raspolaganje resursa za potporu nastavnom osoblju, među ostalim onih koji se odnose na vrednovanje. Podupiranja nastavnog osoblja u upotrebi tradicionalnih i novih alata i materijala kako bi moglo poučavati i osposobljavati za zelenu tranziciju i održivi razvoj u različitim zatvorenim prostorima i prostorima na otvorenom te digitalnim i nedigitalnim okruženjima. Omogućivanja pristupa stručnim centrima, među ostalim centrima za obrazovanje i osposobljavanje o okolišu,
- h) poticanja istraživačke i inovacijske zajednice na suradnju s pružateljima formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se nastavnom osoblju pružila potpora u vezi sa zelenom tranzicijom i održivim razvojem. Podupiranja sudjelovanja u istraživačkim projektima i istraživanjima povezanim s klimatskom i okolišnom krizom te održivošću;
7. nastave podupirati ustanove za formalno i neformalno obrazovanje i osposobljavanje u učinkovitom uključivanju, u slučajevima u kojima je to primjereno, zelene tranzicije i održivog razvoja u sve svoje aktivnosti i djelovanja razmatranjem sljedećih mjera:

poticanja i olakšavanja djelotvornih pristupa održivosti na razini cijele ustanove koji obuhvaćaju poučavanje i učenje, viziju, planiranje i upravljanje, aktivno sudjelovanje polaznika obrazovanja i osposobljavanja i osoblja, uključenost obitelji, upravljanje zgradama i resursima, partnerstva s lokalnim i širim zajednicama te istraživanje i inovacije. Pružanja potpore rukovoditeljima u obrazovnim ustanovama u upravljanju organizacijskim promjenama tako da im se omogući posebno stručno usavršavanje i smjernice za njihove uloge,

---

¹⁹ Pristupom STEAM (prirodne znanosti, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika) iskorištava se kreativni potencijal povezivanja obrazovanja u području STEM-a s umjetnošću te humanističkim i društvenim znanostima.

- a) pružanja potpore ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje u osmišljavanju, praćenju i evaluaciji njihovih strategija održivosti i/ili uključivanju održivosti u postojeće postupke i mjere (npr. planovi za razvoj škola, izjave o misiji i strategije u okviru visokog obrazovanja). Prepoznavanja da je riječ o dugotrajnom postupku koji zahtijeva male, mjerljive korake koji se kontinuirano prate i evaluiraju, pri čemu evaluaciju, među ostalim, provodi i sama ustanova,
- b) u skladu s njihovom institucijskom autonomijom, poticanja i podupiranja centara za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, škola, visokih učilišta, pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, ustanova za obrazovanje odraslih i drugih pružatelja obrazovanja da sudjeluju u inicijativama povezanim s ekološkom oznakom, koje mogu donijeti koristi za okoliš, društvo, obrazovanje i gospodarstvo. Osiguravanja struktura za potporu takvim programima, kao što su agencije ili tijela za potporu pristupima na razini cijele ustanove, mentorstvo i umrežavanje, predlošci i smjernice te financijska potpora,
- c) usmjeravanja dijela unutarnjih i/ili vanjskih mehanizama za preispitivanje i osiguranje kvalitete organizacija za obrazovanje i osposobljavanje na održivost. Prepoznavanja djelotvornog angažmana visokih učilišta s pomoću odgovarajućih sredstava, među ostalim, na primjer, mehanizama financiranja,
- d) daljnjeg integriranja zelene tranzicije i održivog razvoja u programe, nastavne planove i module strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te visokog obrazovanja (u skladu s institucijskom autonomijom i akademskom slobodom) u nizu disciplina, među ostalim u poslovnim studijima, društvenim, pedagoškim i humanističkim znanostima, umjetnosti, arhitekturi i inženjerstvu te planiranju uporabe zemljišta i upravljanju njome. Iskorištavanja resursa i materijala koje su izradile nevladine organizacije u području okoliša i obrazovanja te druga relevantna tijela,

- e) pružanja potpore visokim učilištima, ustanovama za strukovno obrazovanje i osposobljavanje te ustanovama za obrazovanje odraslih u razvoju kratkih i posebno prilagođenih tečajeva o zelenoj tranziciji i održivom razvoju nakon kojih se, među ostalim, mogu steći mikrokvalifikacije, kako bi se produbile, proširile i unaprijedile stručne kompetencije,
- f) promicanja partnerstava sa svim disciplinama i akterima, što obuhvaća poduzeća, umjetnost, poljoprivredna gospodarstva, kulturnu baštinu, sport, mlade, istraživačke institute, organizacije civilnog društva, sektor obrazovnih resursa (uključujući tehnologiju, izdavaštvo i drugu opremu za provedbu kurikuluma) te obrazovna istraživanja. Podupiranja razvoja izvannastavnih, ljetnih i drugih programa uz pružanje potpore pripravnštvima u, primjerice, laboratorijima, poduzećima, istraživačkim ustanovama i nevladinim organizacijama,
- g) podupiranja programa kojima se promiču inovacije i poduzetništvo u području održivosti. Jačanja visokih učilišta i ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje kako bi se uspostavili ili ojačali centri održivosti, zahvaljujući kojima će se unaprijediti inovacije i poduzetništvo za zelenu tranziciju i održivi razvoj, kružno gospodarstvo i bioraznolikost;
8. prema potrebi mobiliziraju nacionalna sredstva i sredstva EU-a za ulaganja u infrastrukturu, osposobljavanje, alate i resurse radi unapređenja otpornosti i pripremljenosti sektora formalnog i neformalnog obrazovanja i osposobljavanja za zelenu tranziciju, što se posebno odnosi na program Erasmus+, Mehanizam za oporavak i otpornost, Europske snage solidarnosti, Europski socijalni fond plus, Europski fond za prilagodbu globalizaciji, Europski fond za regionalni razvoj, Instrument za tehničku potporu, program Digitalna Europa, program Obzor Europa i InvestEU;
9. ulažu u praćenje, istraživanje i evaluaciju izazova povezanih s politikama i učinka tih inicijativa kako bi se moglo nadovezati na stečena iskustva i doprinijeti oblikovanju politika. To može obuhvaćati provedbu postojećih pokazatelja i ciljeva, među ostalim na međunarodnoj razini;

POZIVA KOMISIJU DA, UZIMAJUĆI U OBZIR SUPSIDIJARNOST I NACIONALNE OKOLNOSTI:

10. među državama članicama i dionicima olakša suradnju i uzajamno učenje o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj:

s pomoću strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.)²⁰, u kojem su obrazovanje i osposobljavanje za zelenu tranziciju navedeni kao jedno od ključnih prioriternih područja,

širenjem i poticanjem iskorištavanja mogućnosti kojima se promiču, podržavaju i omogućuju formalno i neformalno obrazovanje i osposobljavanje za zelenu tranziciju i održivi razvoj u okviru programa financiranja sredstvima EU-a, kao što su program Erasmus+, Europske snage solidarnosti, program LIFE, Europski socijalni fond plus, Europski fond za prilagodbu globalizaciji, program Obzor Europa, uključujući aktivnosti Marie Skłodowska-Curie, program za obrazovanje i podizanje svijesti o razvoju i Instrument za tehničku potporu,

---

²⁰ Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.), SL C 66, 26.2.2021., str. 1.

razmjenom dobrih praksi utvrđenih u okviru razmjena osoblja, projekata i mreža u sklopu programa Erasmus+, među ostalim putem savezâ europskih sveučilišta, internetske zajednice eTwinning, akademija za stručno usavršavanje učitelja i nastavnika u okviru programa Erasmus+, kao i centara strukovne izvrsnosti, aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i Europskog instituta za inovacije i tehnologiju,

utvrđivanjem, evidentiranjem i razmjenom dobrih praksi, među ostalim putem postojećih internetskih platformi²¹, te podupiranjem umrežavanja nacionalnih i drugih organizacija koje su aktivne u području obrazovanja te zelene tranzicije i održivog razvoja u formalnom i neformalnom obrazovanju i osposobljavanju,

uključivanjem mladih u provedbu Preporuke, posebno s pomoću Europske godine mladih 2022. i dijaloga EU-a s mladima, kako bi se osiguralo da se mišljenja, stavovi i potrebe mladih i organizacija mladih u potpunosti uzmu u obzir,

stvaranjem sinergije s koalicijom „Obrazovanje za klimu” i novim europskim Bauhausom;

---

²¹ To bi moglo uključivati koaliciju „Obrazovanje za klimu”, buduću europsku platformu za školsko obrazovanje, Kutak za učenje, platformu „Znanost je čudesna!”, Europski portal za mlade, elektroničku platformu za obrazovanje odraslih u Europi (EPALE), Scientix, Europski savez za naukovanje i Pakt za vještine.

11. izrađuje, dijeli i stavlja na raspolaganje, za dobrovoljnu uporabu, resurse, materijale i istraživanja o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj, u suradnji s državama članicama, među ostalim o novom europskom okviru kompetencija za održivost pod nazivom GreenComp;
12. pruža potporu nastavnom osoblju u poučavanju za zelenu tranziciju i održivi razvoj, i to: osiguravanjem resursa i popratnih materijala za dobrovoljnu uporabu na budućoj europskoj platformi za školsko obrazovanje, platformi EPALÉ i Europskom portalu za mlade, prepoznavanjem izvanrednih napora u poučavanju i učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj putem programâ nagrada EU-a, koji uključuju europsku nagradu za inovativno poučavanje, nagradu platforme eTwinning i europske nagrade za strukovne vještine;
13. prati razvoj zelenih vještina ili stavova o okolišnoj održivosti kod osoba sa završenim visokim obrazovanjem ili strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem te kod istraživača na početku karijere, bez stvaranja novih obveza izvješćivanja ili dodatnog opterećenja za države članice, putem postojećih europskih istraživanja, kao što je europska inicijativa za praćenje osoba s diplomom, primjerice tako da se u ta istraživanja uključe pitanja o tim stavovima;
14. prati napredak u obrazovanju za zelenu tranziciju i održivi razvoj u okviru postojećih izvješća o europskom prostoru obrazovanja i europskom zelenom planu, bez stvaranja novih obveza izvješćivanja ili dodatnog opterećenja za države članice. To obuhvaća podupiranje razvoja mogućih pokazatelja ili ciljeva održivosti na razini EU-a, kako su utvrđeni u Rezoluciji Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.);

15. ojača suradnju s postojećim međunarodnim organizacijama, posebice UNESCO-om i drugim tijelima UN-a, pa tako i UNECE-om, kako bi se potaknuo pristup obrazovanju i osposobljavanju za zelenu tranziciju i održivi razvoj s oblikovateljima politika, stručnjacima i dionicima u državama članicama i među njima, koji obuhvaća jednakost, uključenost i pravdu, u skladu s europskim zelenim planom, ciljevima održivog razvoja i Planom UNESCO-a za obrazovanje za održivi razvoj do 2030.;
16. nastavi jačati zelenu dimenziju programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti, u oba slučaja s pomoću zelene mobilnosti, suradnje putem interneta i zelenih praksi u okviru projekata te stavljanjem snažnog naglaska na zelenu tranziciju i održivi razvoj, u suradnji s različitim dionicima u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
